

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Natuur,
Visserij en Landelijk gebied**

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/Inv

Ons kenmerk

DGNVLG / 19016415

Uw kenmerk

2019Z00658 en 2019Z00662

Datum 11 februari 2019

Betreft Beantwoording vragen over diverse berichten betreffende de wolf in
Nederland

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u toekomen de antwoorden op de vragen van het lid Wassenberg (PvdD) over de terugkeer van de wolf in Nederland (kenmerk 2019Z00658, ingezonden 17 januari 2019) en van het lid Bromet (GroenLinks) over de berichten 'Baas Hoge Veluwe wil wolven afschieten: 'Slechts ruimte voor handjevol'' en 'Directeur de Hoge Veluwe wil dat afschieten wolven mogelijk wordt' (kenmerk 2019Z00662, ingezonden 17 januari 2019).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2019Z00658

Ons kenmerk
DGNVLG / 19016415

Vragen van het lid Wassenberg (PvdD) over de terugkeer van de wolf in Nederland (ingezonden 17 januari 2019)

1

Deelt u de mening dat de terugkeer van de wolf een positieve ontwikkeling is en dat de inspanningen om de wolf te beschermen hun vruchten afwerpen?

Antwoord

De bescherming van de wolf in een groot deel van Europa heeft bijgedragen tot het herstel van deze soort. Vanuit het natuurspectief is dat een belangrijke ontwikkeling. Tegelijk bemerk ik dat de terugkeer van de wolf niet alleen in Nederland maar ook in andere Europese landen nieuwe vragen en discussies oproept, waar we goed mee om moeten gaan.

2

Deelt u de mening dat deze inspanningen teniet worden gedaan wanneer er over zou worden gegaan tot heropening van de jacht op de wolf?

Antwoord

In diverse landen gaan stemmen op om de groei van de wolvenpopulaties te beheersen. Afschot zou daarbij een van de mogelijke beheersmaatregelen zijn. Dit hoeft niet a priori te leiden tot het teniet doen van de inspanningen die geleid hebben tot de terugkeer van de wolf.

De jacht op de wolf is in Nederland niet aan de orde. De wolf staat op de lijst van streng beschermde diersoorten van het Verdrag van Bern en op de lijst van diersoorten van communautair belang van de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn en de Wet natuurbescherming staan geen jacht toe op diersoorten van communautair belang.

3

Kent u het bericht 'Directeur De Hoge Veluwe wil dat afschieten van wolf mogelijk wordt'?¹

Antwoord

Ja.

4

Wat vindt u ervan dat de directeur van Nationaal Park de Hoge Veluwe in Europa lobbyt om de beschermde status van de wolf, een inheemse diersoort, die hier lang was uitgestorven door toedoen van de mens, weer te gaan bejagen?

Antwoord

Ik ben slechts op de hoogte van de uitlatingen van de directeur van Nationaal Park de Hoge Veluwe in het bericht genoemd onder vraag 3. Dat de directeur met Europese collega's op zijn vakgebied spreekt lijkt me een logische zaak. Het staat een ieder vrij om in Europa meningen te mobiliseren. In mijn antwoord op vraag 2

¹ <https://www.gelderlander.nl/home/directeur-de-hoge-veluwe-wil-dat-afschieten-van-wolf-mogelijk-wordt~a782158d/>

heb ik al aangegeven dat de jacht op de wolf als soort van communautair belang niet is toegestaan.

Ons kenmerk
DGNVLG / 19016415

5

Verkeert de wolf momenteel in een gunstige staat van instandhouding in Europa?

Antwoord

De gunstige staat van instandhouding van de wolf verschilt per land. In sommige landen verkeert de wolf in een gunstige staat van instandhouding. In andere landen is dit (nog) niet het geval. De tot op heden in Nederland waargenomen wolven zijn afkomstig van de Pools-Duitse laaglandpopulatie. Deze populatie verkeert nog niet in een gunstige staat van instandhouding.

6

Hoe groot acht u de kans dat de beschermde status van de wolf wordt opgeheven vanwege de staat van instandhouding in het kader van de EU-habitatrichtlijn?

Antwoord

Als de staat van instandhouding gunstig is en de wolf niet meer beschouwd wordt als bedreigd, kwetsbaar of zeldzaam, is het in principe mogelijk om de wolf van de lijst van beschermde diersoorten te halen. Het is aan de gezamenlijke lidstaten van de Europese Unie om daarover te beslissen.

7

Deelt u de mening van de directeur van Nationaal Park de Hoge Veluwe dat de wolven in Europa zijn uitgezet? Zo ja, op welk onderzoek baseert u dit? Zo nee, heeft u enig idee waarop de directeur van Nationaal Park de Hoge Veluwe dit soort complottheorieën baseert?

Antwoord

Uit genetisch onderzoek is de herkomst en de onderlinge verwantschap van wolven in veel populaties goed bekend. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van uitgezette dieren in Europa.

8

Kent u ecologen die beweren dat de wolf in Nederland en/of Europa zijn schuwheid verliest? Zo ja, welke? Zo nee, hoe beoordeelt u de uitspraken van de directeur van de Hoge Veluwe in dit licht?

Antwoord

Het begrip schuwheid kan verschillend worden geïnterpreteerd. De meeste wolven zijn voorzichtig richting mensen. Bekend is dat jonge, onervaren wolven vaak minder 'schuw' zijn en zich nieuwsgierig kunnen gedragen.

9

Kent u het bericht 'De wolf is terug: door dit beschermde dier zijn schapen hun leven niet langer zeker'? ²

² <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/de-wolf-is-terug-door-dit-beschermde-dier-zijn-schapen-hun-leven-niet-langer-veilig/>

Antwoord

Ja.

Ons kenmerk
DGNVLG / 19016415

10

Op welke wijze wordt het aantal wolven in Nederland geschat en is de schatting dat er op dit moment 50 wolven in Nederland leven realistisch volgens u?

Antwoord

In Nederland wordt telkens door middel van genetisch onderzoek vastgesteld of schapen door wolven zijn gedood en, indien mogelijk, welk individuele wolf dit was. Daarnaast wordt ook genetisch onderzocht van welke wolven gevonden keutels afkomstig zijn. In 2018 is de aanwezigheid van tien verschillende wolven aangetoond, die voor een deel ook met zekerheid ons land weer hebben verlaten. Zie ook de volgende link: <https://www.wur.nl/nieuws/In-2018-tot-nu-toe-tien-verschillende-wolven-vestigd-in-Nederland-waarvan-zes-wijfjes.htm>

11

Klopt het dat Duitsland overweegt om de jacht op de wolf te openen en is dit toegestaan volgens Europese regelgeving?

Antwoord

In verschillende Duitse deelstaten vindt politiek debat plaats over de beschermde status van de wolf. Recent heeft de verantwoordelijk minister Schultze zich uitgesproken tegen het bejagen van wolven in Duitsland. Volgens de Habitatrichtlijn is jacht op de wolf niet toegestaan. Wel kan in uitzonderlijke situaties afschot van een individuele wolf ('probleemwolf') plaatsvinden, bijvoorbeeld bij een hondsdolle of een zich naar de mens toe agressief gedragende wolf.

Zie ook het volgende bericht: <https://www.noz.de/deutschland-welt/politik/artikel/1632476/umweltministerin-schulze-ueber-bio-discount-tierwohl-und-den-wolf>

2019Z00662

Ons kenmerk
DGNVLG / 19016415

Vragen van het lid Bromet (GroenLinks) over de berichten 'Baas Hoge Veluwe wil wolven afschieten: 'Slechts ruimte voor handjevol'' en 'Directeur De Hoge Veluwe wil dat afschieten van wolf mogelijk wordt' (ingezonden 17 januari 2019).

1

Bent u bekend met de artikelen 'Baas Hoge Veluwe wil wolven afschieten: 'Slechts ruimte voor handjevol'' en 'Directeur De Hoge Veluwe wil dat afschieten van wolf mogelijk wordt', beide van 16 januari 2019? ^{3 4}

Antwoord

Ja.

2

Klopt het dat Nederlandse landeigenaren via de European Landowners Organisation in Europa lobbyen om de wolf van de lijst van beschermde diersoorten af te halen? Zo ja, hoeveel landeigenaren zijn lid van deze organisatie?

Antwoord

Het is mij niet bekend dat Nederlandse landeigenaren via de European Landowners Organisation (ELO) lobbyen om de wolf van de lijst van beschermde diersoorten af te halen. Van de ELO zijn organisaties uit 28 landen lid. Het Nederlandse lidmaatschap wordt verzorgd door de Federatie Particulier Grondbezit.

3

De directeur van De Hoge Veluwe spreekt in het artikel in de Gelderlander van sterke vermoedens dat wolven in Nederland door mensen worden losgelaten, kunt u toelichten hoe realistisch dit geschetste beeld is?

Antwoord

Uit genetisch onderzoek is de herkomst en de onderlinge verwantschap van wolven in veel populaties goed bekend. Er zijn geen aanwijzingen dat er sprake is van uitgezette dieren in Europa.

4

Kunt u toelichten hoe andere Europese landen met het oprukken van de wolf omgaan?

Antwoord

Landen gaan verschillend om met het oprukken van de wolf, omdat de omvang van de wolvenpopulaties, conflicten en oplossingen ook verschillen. In het algemeen hebben landen een wolvenplan waarin de aspecten zorg voor een gunstige staat van instandhouding, omgang met conflicten en voorlichting en

³ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4576511/baas-hoge-veluwe-wil-wolven-afschieten-slechts-ruimte-voor>

⁴ <https://www.gelderlander.nl/home/directeur-de-hoge-veluwe-wil-dat-afschieten-van-wolf-mogelijk-wordt~a782158d/>

educatie een belangrijke rol spelen. De meeste landen hebben programma's om dierhouders (meest schapenhouders) te compenseren voor verloren vee en subsidies te verstrekken voor het nemen van preventieve maatregelen om vee te beschermen.